

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

30 липня 2020 р.

Київ

№ 469-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого листом Виконавчого комітету Лиманської міської ради Донецької області № 7456-02-5 від 23.01.2019 (вх. № 48-ПДД від 29.01.2019) та додаткової інформації до Повідомлення, що надійшла на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 19639 (вх. № 159-ПДД від 15.03.2019), яке було подано на виконання пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789) (далі – Порядок 2-рп), а також інформацію про незаконну державну допомогу, яка була надіслана приватним підприємством «Луч» листом від 23.11.2018 № 33 (вх. № 8-01/4-з/дд від 23.11.2018), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 13.05.2019 № 06/160-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/43-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 500-26.15/43-19-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 03.06.2020 № 500-26.15/43-19-ДД/265-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшла заява про незаконну державну допомогу приватного підприємства «Луч», надіслана листом від 23.11.2018 № 33 (вх. № 8-01/4-з/дд від 23.11.2018) щодо прийняття Лиманською міською радою рішення про надання державної підтримки комунальному підприємству «Лиманська служба єдиного замовника» у формі відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послугу з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин».
- (2) Листом від 19.12.2018 № 500-29/05-17097 Комітетом було направлено вимогу до Лиманської міської ради про надання повідомлення про державну підтримку, що

надається комунальному підприємству «Лиманська служба єдиного замовника» відповідно до частин п'ятої і шостої статті 9 Закону та відповідно до Порядку 2-рп.

- (3) Листом Виконавчого комітету Лиманської міської ради Донецької області № 7456-02-5 від 23.01.2019 (вх. № 48-ПДД від 29.01.2019) було надіслано повідомлення щодо надання державної підтримки КП «Лиманська СЄЗ» та КП Лиманський Зеленбуд» (далі – Повідомлення).
- (4) Комітетом листом від 11.02.2019 № 500-29/05-1924 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію.
- (5) Лиманською міською радою на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 19639 (вх. № 159-ПДД від 15.03.2019) було направлено додаткову інформацію до Повідомлення.
- (6) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 13.05.2019 № 06/160-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/43-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 13.05.2019 № 500-29/06-6120 направлено копію розпорядження на адресу Виконавчого комітету Лиманської міської ради. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (7) Листами від 06.06.2019 № 3083-02-5 (вх. № 5-01/6734 від 10.06.2019) та від 15.10.2019 № 02-1-311 Виконавчим комітетом Лиманської міської ради надано додаткову інформацію.
- (8) Державним уповноваженим у справі направлено подання з попередніми висновками у справі від 14.11.2019 № 500-26.15/43-19-ДД/499-спр (далі – Подання) Виконавчому комітету Лиманської міської ради та приватному підприємству «Луч».
- (9) Виконавчим комітетом Лиманської міської ради листом від 25.11.2019 № 07-1001 (вх. Комітету № 5-01/14116 від 28.11.2019) надано зауваження та заперечення до Подання.
- (10) Приватним підприємством «Луч» листом від 25.11.2019 № 56 (вх. Комітету № 8-01/13943 від 25.11.2019) надано зауваження та заперечення до Подання.
- (11) Листом від 20.12.2019 № 500-29/07-16964 Комітет надіслав вимогу до Виконавчого комітету Лиманської міської ради щодо уточнення обсягів надання державної допомоги.
- (12) Листом від 29.01.2020 № 500-29/04-1467 Комітет надіслав вимогу до приватного підприємства «Луч» про надання додаткової інформації.
- (13) Приватним підприємством «Луч» листом від 17.02.2020 № 14/02 (вх. Комітету № 8-01/2038 від 17.02.2020) надано додаткову інформацію.

- (14) Листом від 29.01.2020 № 500-29/04-1466 Комітет надіслав вимогу до Виконавчого комітету Лиманської міської ради про надання додаткової інформації.
- (15) Листом від 20.02.2020 № 0773-02-6 (вх. Комітету № 8-01/2449 від 25.02.2020) Виконавчим комітетом Лиманської міської ради надано Комітету додаткову інформацію.
- (16) Листом від 01.04.2020 № 02-5-123 (вх. Комітету № 5-01/4190 від 01.04.2020) Виконавчим комітетом Лиманської міської ради надано Комітету додаткову інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧІВ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (17) Виконавчий комітет Лиманської міської ради (далі – Лиманська МР) (84406, Донецька обл., м. Лиман, вул. Незалежності, 46, ідентифікаційний код юридичної особи 38068238).

2.2. Отримувачі підтримки

- (18) Комунальне підприємство «Лиманський «Зеленбуд» (далі – КП «Лиманський Зеленбуд») (84404, Донецька обл., м. Лиман, вул. К. Гасієва, 8а, ідентифікаційний код юридичної особи 36267262).
- (19) Комунальне підприємство «Лиманська служба єдиного замовника» (далі – КП «Лиманська СЄЗ») (84404, Донецька обл., м. Лиман, пров. Бригадний, 6, ідентифікаційний код юридичної особи 31046265).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (20) Забезпечення стабільної роботи комунальних підприємств, розташованих на території Лиманської об'єднаної територіальної громади (далі – ОТГ).
- (21) Забезпечення належної та безперебійної роботи автомобільного транспорту на міському маршруті.
- (22) Запровадження передових технологій.
- (23) Розв'язання соціальних проблем загальнонаціонального характеру, необхідність своєчасної виплати заробітної плати, сплати податків, своєчасних розрахунків за спожиті електроресурси, забезпечення стабільної роботи комунальних підприємств.
- (24) Благоустрій територій масового призначення.
- (25) Утримання житлового фонду Лиманської ОТГ.

2.4. Очікуваний результат

- (26) Виконання загальнодержавних програм.
- (27) Забезпечення розвитку інфраструктури території.
- (28) Сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (29) Закон України «Про благоустрій населених пунктів».

- (30) Закон України «Про автомобільний транспорт».
- (31) Рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

- (32) Поточні та капітальні трансферти на фінансову підтримку з місцевого бюджету.

2.7. Тривалість підтримки

- (33) з 01.01.2018 по 31.12.2020.

2.8. Обсяг підтримки КП «Лиманський Зеленбуд»

- (34) Загальний обсяг підтримки – 75 354 920,54 грн.
Державна підтримка КП «Лиманський Зеленбуд» буде спрямована на виконання робіт із благоустрою територій, зокрема: насадження дерев, квітів, утримання зелених насаджень, утримання кладовищ, ліквідація стихійних звалищ на території міста Лиман, сіл та селищ, придбання інвентарю та матеріалів, поточного ремонту доріг у місті, селах та селищах (грейдерування доріг), капітального ремонту доріг комунальної власності, поточного ремонту пам'яток та стел, поточного ремонту дитячих ігрових майданчиків, ремонту та утримання фонтана, поточного ремонту тротуарів на території Лиманської ОТГ.
З них:
2018 рік – 24 602 175,64 грн;
2019 рік – 25 452 770,9 грн;
2020 рік – 25 299 974 грн.

2.9. Обсяг підтримки КП «Лиманська СЄЗ»

- (35) Загальний обсяг підтримки – 46 511 934,71 грн.
- (36) З них:
2018 рік – 18 064 409,87 грн;
2019 рік – 15 201 688,84 грн;
2020 рік – 13 245 836,00 грн.
- (37) Загальний обсяг підтримки щодо благоустрою міста та послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, – 37 198 655,00 грн.
- (38) З них:
2018 рік – 12 169 582,7 грн;
2019 рік – 12 375 626,3 грн;
2020 рік – 12 653 446,00 грн.
- (39) Загальний обсяг підтримки надання послуг з перевезення автомобільним транспортом – 9 313 279,67 грн.
- (40) З них:
2018 рік – 5 894 827,17 грн;

- придбання трьох одиниць автобусів для міського маршруту «Лиман АС – Зелений Клин» – 4 196 000,00 грн;
- придбання пально-мастильних матеріалів для соціальних автобусів, призначених для перевезення пасажирів на міському маршруті, – 371 886,17 грн;
- установка газового обладнання двох пасажирських автобусів Рута 25А Нова (які здійснюють перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман АС – Зелений Клин») – 60 000 грн;
- заробітна плата штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ – 639 526 грн;
- придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів (для міського маршруту «Лиман АС – Зелений Клин») – 23 300 грн;
- відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська ССЗ» – 315 000 грн;
- капітальний ремонт будівлі гаражів – 289 115 грн.

2019 рік – 2 826 062,5 грн:

- відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська ССЗ» – 479 062,5 грн;
- придбання автобуса для здійснення перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман АС – Зелений Клин» – 2 347 000 грн.

2020 рік – 592 390 грн:

- відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська ССЗ» – 592 390 грн.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПІДТРИМКИ

3.1. Щодо КП «Лиманський Зеленбуд»

- (41) Відповідно до Статуту КП «Лиманський Зеленбуд», затвердженого рішенням Лиманської міської ради від 22.02.2018 № 7/42-1904 (далі – Статут КП «Лиманський Зеленбуд»), підприємство засновано на комунальній власності територіальної громади міста Красний Лиман Донецької області й підпорядковано Краснолиманській міській раді. Засновником підприємства є Краснолиманська міська рада.
- (42) Згідно зі Статутом КП «Лиманський Зеленбуд» основною метою діяльності КП «Лиманський Зеленбуд» є здійснення ефективних, комплексних заходів з утримання територій міста Лиман та Лиманської ОТГ у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів та об'єктів.
- (43) Майно КП «Лиманський Зеленбуд» є комунальною власністю Лиманської міської ради й закріплено за ним на праві оперативного управління.
- (44) Відповідно до наявної інформації, державна підтримка КП «Лиманський Зеленбуд» буде спрямована на виконання робіт із благоустрою територій, зокрема: насадження дерев, квітів, утримання зелених насаджень, утримання кладовищ, ліквідацію стихійних звалищ на території міста Лиман, сіл та селищ, придбання інвентарю та

матеріалів, поточний ремонт доріг у місті, селах та селищах (грейдерування доріг), капітальний ремонт доріг комунальної власності, поточний ремонт пам'ятників та стел, поточний ремонт дитячих ігрових майданчиків, ремонт та утримання фонтана, поточний ремонт тротуарів на території Лиманської ОТГ.

- (45) Лиманська територіальна громада Донецької області має загальну площу земельного фонду 1209,75 км². Через громаду проходять автомобільні дороги загального користування регіонального значення, є залізничне сполучення. На цей час у сфері благоустрою накопичилась значна кількість проблем, які потребують негайного вирішення. Першочерговими проблемами є утримання та капітальний ремонт доріг, тротуарів, санітарне очищення території міста, догляд за зеленими насадженнями, обладнання відпочинкових майданчиків. Метою надання державної підтримки КП «Лиманський Зеленбуд» є вирішення зазначених вище питань, які будуть надаватись 100-відсотково на безкоштовній основі населенню Лиманської територіальної громади. Плата за такі послуги для громад і суб'єктів господарювання не передбачена.
- (46) КП «Лиманський Зеленбуд» надає також платні послуги, зокрема, оренди приміщень, оренди автотранспорту, вивезення твердих побутових відходів. Обсяг платних послуг за 2018 рік становить 7,7 %.
- (47) Відповідно до наявної інформації, техніка та обладнання, які придбавались та будуть придбані відповідно до Програми, використовуватимуться виключно для надання безкоштовних послуг для населення та інших суб'єктів господарювання та не будуть використовуватись для надання платних послуг.

3.2. Щодо КП «Лиманська СЄЗ»

3.2.1. Послуги з благоустрою міста та послуги, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій

- (48) КП «Лиманська СЄЗ» надає послуги з управління багатоквартирних будинків на території Лиманської об'єднаної територіальної громади – це місто Лиман (мікрорайон Південний, мікрорайон Центральний, мікрорайон Зелений Клин), с. Щурове, с. Соснове, с. Брусіно.
- (49) 22.07.2017 у газету «Зоря» було подано оголошення про проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирних будинків на території Лиманської ОТГ.
- (50) Рішенням сесії Лиманської міської ради від 20.12.2017 № 434 «Про призначення управителя багатоквартирних будинків (групи будинків) на території Лиманської ОТГ» затверджено Протокол № 1 засідання конкурсної комісії з призначення управителя багатоквартирного будинку (групи будинків) на території Лиманської ОТГ від 18.12.2017, яким визначено переможця КП «Лиманська СЄЗ».
- (51) Тарифи на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій на 2018 рік було прийнято рішенням Лиманської міської ради від 16.07.2015 № 156 «Про встановлення тарифів на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій в місті Красний Лиман». До зазначеного тарифу включені такі послуги:
- витрати на утримання диспетчеризації ліфтів;
 - дезінсекція;
 - дератизація;

- електроенергія ліфтів;
 - обслуговування внутрішньобудинкових систем водо-, теплозабезпечення, водовідведення;
 - обслуговування димвентканалів;
 - обслуговування ліфтів;
 - освітлення місць загального використання;
 - поточний ремонт внутрішньобудинкових систем ГВ, ХВ, водовідведення, теплопостачання та каналізації;
 - поточний ремонт несучих та захисних, фасадних конструкцій будівель;
 - поточний ремонт під'їздів, сходових кліток (фарбування стін, білення стін, фарбування вікон, дверей, плінтусів);
 - поточний ремонт покрівлі;
 - прибирання прибудинкової території.
- (52) Тарифи на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій на 2019 рік прийнято рішенням Лиманської міської ради від 21.11.2018 № 371 «Про встановлення тарифів на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій для будинків комунальної власності, що знаходяться на балансі комунального підприємства «Лиманська СЄЗ». До зазначеного тарифу включені такі послуги:
- прибирання прибудинкової території;
 - технічне обслуговування ліфтів;
 - енергопостачання ліфтів;
 - поточний ремонт конструктивних елементів, інженерних систем і технічних пристроїв будинків та елементів зовнішнього благоустрою, розташованих на прибудинковій території, у тому числі: поточний ремонт центрального опалення, холодного водопостачання та водовідведення, електричних мереж, конструктивних елементів, рулонної та шиферної покрівлі;
 - дезінсекція;
 - дератизація;
 - обслуговування димвентканалів;
 - технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем тепло-, водопостачання, водовідведення і зливної каналізації, у тому числі: центрального опалення, холодного водопостачання та водовідведення, зливової каналізації;
 - освітлення місць загального використання (у під'їздах багатопверхових будинків);
 - прибирання і вивезення снігу, посипання частини прибудинкової території, призначеної для проходу та проїзду, протиожеледними сумішами.
- (53) Відповідно до Статуту КП «Лиманська СЄЗ», затвердженого рішенням Лиманської міської ради від 21.02.2018 № 7/61-2820 (далі – Статут КП «Лиманська СЄЗ»), підприємство засновано на комунальній власності територіальної громади міста Красний Лиман Донецької області й підпорядковано Краснолиманській міській раді. Засновником підприємства є Краснолиманська міська рада.
- (54) Згідно зі Статутом КП «Лиманська СЄЗ» основною метою діяльності підприємства є в тому числі організація належного утримання та раціонального використання житлового фонду, територій будівель, інженерних споруд та об'єктів, здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання територій міста Лиман у належному санітарному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів та об'єктів.
- (55) Майно КП «Лиманська СЄЗ» є комунальною власністю територіальної громади міста Лиман і закріплено за ним на праві повного оперативного управління.

- (56) До вищезазначених тарифів з утримання будинків та прибудинкових територій не включено витрати, на які виділяється державна підтримка, зокрема:
- утримання підземних мереж водопостачання та каналізації сіл та селищ Лиманського району;
 - придбання матеріалів для відновлення роботи свердловини № 2 с. Коровій Яр Лиманської ОТГ;
 - погашення заборгованості з утримання підземних мереж водопостачання та каналізації сіл та селищ Лиманської ОТГ за 2016 рік;
 - придбання насосних агрегатів для відновлення роботи свердловин;
 - утримання зовнішнього освітлення Лиманської ОТГ, придбання ліхтарів та поточний ремонт ліній зовнішнього освітлення, капітальні ремонти зовнішнього освітлення;
 - капітальні ремонти під'їздів житлових будинків (заміна дерев'яних вікон на металопластикові), придбання лісоматеріалів, електричних, будівельних, покрівельних матеріалів для підготовки житлового фонду в осінньо-зимовий період, капітальні ремонти покрівель житлових будинків;
 - капітальний ремонт системи водопроводу в с. Нове;
 - розробка проєктно-кошторисної документації водопровідних мереж смт Дробишіве.
- (57) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, державна підтримка надається КП «Лиманська СЄЗ» на виконання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, які не включені до тарифу.

3.2.2. Щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман АС – Зелений Клин»

- (58) Згідно зі Статутом КП «Лиманська СЄЗ», підприємство створено, зокрема, для пасажирських наземних перевезень міського та приміського сполучення.
- (59) КП «Лиманська СЄЗ» здійснює перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман АС – Зелений Клин», обрано на конкурсних засадах відповідно до протоколу № 1 засідання конкурсного комітету для забезпечення проведення конкурсу на автобусному маршруті загального користування.
- (60) За результатами проведеного конкурсу Виконавчим комітетом Лиманської міської ради укладено з КП «Лиманська СЄЗ» договір про перевезення пасажирів автомобільним транспортом від 20.10.2017 № 07-24/1 на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман (АС) – Зелений Клин».
- (61) Враховуючи зростання вартості матеріальних ресурсів, пально-мастильних матеріалів, розміру мінімальної заробітної плати, враховуючи звіт про науково-дослідницьку роботу щодо економічного розрахунку тарифу на перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин» на підставі проведеного обстеження пасажиропотоків на маршруті, з метою збереження діючої маршрутної мережі та задоволення потреб громадян у доступних, якісних і безпечних перевезеннях, зменшення соціальної напруги серед населення, забезпечення пільгового проїзду окремих категорій громадян, відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) - Зелений Клин», керуючись статтями 28 та 40 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Лиманською міською радою прийнято рішення

від 18.07.2018 № 238 «Про затвердження економічно обґрунтованих тарифів на перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман(АС) – Зелений Клин»» в розмірі 7,10 грн.

- (62) Відповідно до зазначеного рішення:
- застосувати тариф на перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом та перевезення кожного місця багажу (вантаж, розміри якого не перевищують 100-50-30 сантиметрів, вагою від 10 до 40 кілограмів) на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин», згідно з рішенням Виконавчого комітету Лиманської міської ради від 15.11.2017 № 395 «Про встановлення тарифів на перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті» у розмірі 5,0 грн;
 - різницю між встановленим та економічно обґрунтованим тарифом на послуги з перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин» відшкодувати за рахунок коштів місцевого бюджету. Різниця становить 2,10 грн;
 - стимулювання розвитку ринку послуг перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом.
- (63) Між Виконавчим комітетом Лиманської міської ради та КП «Лиманська СЄЗ» укладено договори від 03.09.2018 № 165 та від 01.03.2019 № 34 щодо здійснення відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська СЄЗ».
- (64) КП «Лиманська СЄЗ» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, які проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (65) КП «Лиманська СЄЗ» всі закупівлі буде проводити відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» через систему «ProZorro».
- (66) Перевезення пасажирів КП «Лиманська СЄЗ» здійснюється на підставі квитків, які обліковуються в прибутково-касових листах та, відповідно, у книгах обліку розрахункових операцій.
- (67) Відповідно до інформації, отриманої під час розгляду Справи, послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на території Лиманської ОТГ надає КП «Лиманська СЄЗ» на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман АС – Зелений Клин».
- (68) Приватне підприємство «Луч» надає послуги з перевезення пасажирів на міжміських і приміських внутрішньообласних маршрутах загального користування:
- Лиман (АС) – Торське (ЗА);
 - Лиман (АС) – Терни (ЗА);
 - Лиман (АС) – Карпівка (ЗА);
 - Лиман (АС) – Шандриголове (ЗА);
 - Лиман (АС) – Ямпіль (ЗА);
 - Лиман (АС) – Новоселівка (ЗА);
 - Лиман (ЗА Базарна) – Щурове (ЗА);
 - Лиман (АС) – Іванівка (ЗА);
 - Лиман (АС) – Слов'янськ (АС);
 - Лиман (ЗА Південна сторона) – Слов'янськ (АС);
 - Лиман (АС) – Лозова (ЗА) – Лиман (АС);

- Торське (ЗА) – Святогірськ (АС);
 - Лиман (ЗА Зелений Клин) – Краматорськ (АС).
- (69) За інформацією Виконавчого комітету Лиманської міської ради (лист від 20.02.2020 № 0773-02-6), у 2018 році до Управління соціального захисту населення Лиманської міської ради звернулось приватне підприємство «Луч» для укладення договору на здійснення компенсаційних виплат за перевезення пільгових категорій громадян автомобільним транспортом на приміських маршрутах, в укладенні договору було відмовлено. Підставою відмови стали багаточисленні скарги громадян Лиманської об'єднаної територіальної громади, протягом 2016, 2017 та 2018 років, на приватне підприємство «Луч» щодо безпідставної відмови громадянам у пільговому перевезенні, яким згідно із законодавством надано таке право.
- (70) Приватному підприємству «Луч» було повідомлено, що воно має право звернутись до Управління соціального захисту населення Лиманської міської ради щодо укладення відповідного договору після відновлення перевезення пільгової категорії громадян.
- (71) Приватне підприємство «Луч» більше не зверталось до Управління соціального захисту населення Лиманської міської ради щодо укладення договору на здійснення перевезень пільгових категорій громадян автомобільним транспортом Лиманської об'єднаної територіальної громади.

3.2.3. Щодо надання послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району)

- (72) КП «Лиманська СЄЗ» надає послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району). КП «Лиманська СЄЗ» було обрано за результатами тендерної процедури в системі «ProZorro».
- (73) Замовником транспортних послуг у вигляді перевезення учнів до загальноосвітніх закладів Лиманської ОТГ є Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради.
- (74) За результатами проведення відповідної тендерної процедури між Управлінням освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради та КП «Лиманська СЄЗ» було укладено договори послуги від 20.02.2018 № 30 та від 09.01.2019 № 2 (далі – Договори послуг). Відповідно до Договорів послуг КП «Лиманська СЄЗ» зобов'язується надавати послуги з перевезення учнів у порядку і на умовах, визначених договором, а Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради зобов'язується прийняти й оплатити такі послуги. Кількість послуг становить 10 рейсів:
- Лиман (АС) – с. Діброва – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиманська ЗОШ № 2 – с. Щурове – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиман (АС) – с. Брусівка – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиман (АС) – НВК № 1 с. Ставки – с. Колодязі – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Закітнянська ЗОШ – Ямпільський НВК та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Шандриголівська ЗОШ та зворотньо;
 - Лиман (АС) – НВК с. Рідкодуб – НВК с. Нове та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Дробишеве ЗОШ – Рубцівська ЗОШ та зворотньо;
 - с. Зарічне (вул. Червона) – Торське НВК та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Яровська ЗОШ та зворотньо.

- (75) Відповідно до Договорів послуг розрахунки проводяться шляхом оплати замовником виконаних послуг із перевезення учнів до місць навчання після підписання сторонами акта виконаних послуг. Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради та КП «Лиманська СЄЗ» щомісяця роблять звірення взаємних розрахунків, про що складається відповідний акт, зведений підписами й печатками сторін.
- (76) Отже, оплату транспортних послуг здійснює замовник транспортних послуг – Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради в обсязі та у строки, що визначені Договорами, які у свою чергу були укладені за результатами проведених торгів у системі «ProZorro» з переможцем цих торгів – КП «Лиманська СЄЗ».
- (77) Додатками до Договорів послуг є розрахунок тарифу на перевезення учнів, до якого включено, зокрема, витрати на:
- пально-мастильні матеріали;
 - автошини;
 - акумулятори;
 - заробітну плату та нарахування;
 - ремонт і технічне обслуговування;
 - амортизацію.
- (78) Разом із тим КП «Лиманська СЄЗ» **додатково** до договорів від 20.02.2018 № 30 та від 09.01.2019 № 2 надається державна підтримка у формі поточних трансфертів для здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, у розмірі 639 526 грн.
- (79) Вказана фінансова підтримка спрямована на покриття збитків КП «Лиманська СЄЗ», що виникли внаслідок господарської діяльності, зокрема, під час надання послуг, які передбачені Договорами.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (80) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (81) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

4.1. Щодо послуг з благоустрою

- (82) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських

рад належить: організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.

- (83) Відповідно до статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад та їх виконавчих органів у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
 - забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.
- (84) Відповідно до статті 16 Закону України «Про автомобільні дороги» вулиці і дороги міст та інших населених пунктів знаходяться у віданні органів місцевого самоврядування і є комунальною власністю.
- (85) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про автомобільні дороги» управління функціонуванням та розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів здійснюється відповідними органами місцевого самоврядування, у віданні яких вони знаходяться.
- (86) Основним обов'язком органів місцевого самоврядування в частині управління функціонуванням і розвитком вулиць і доріг міст та інших населених пунктів є, зокрема:
- забезпечення безперервних, безпечних, економічних та зручних умов руху транспортних засобів і пішоходів вулицями і дорогами міст та інших населених пунктів;
 - організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання вулиць і доріг міст та інших населених пунктів за встановленими для них будівельними нормами, державними стандартами та нормами.
- (87) Статтею 78 Господарського кодексу України передбачено, що комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління.
- (88) Орган, до сфери управління якого входить комунальне унітарне підприємство, є представником власника - відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.
- (89) Майно комунального унітарного підприємства перебуває в комунальній власності й закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання (комунальне комерційне підприємство) або на праві оперативного управління (комунальне некомерційне підприємство).
- (90) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та **органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;**

- підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або **орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів.** Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (91) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.**
- (92) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать майдани, площі, бульвари, проспекти, вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки, кладовища.
- (93) Відповідно до статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) благоустрою є, зокрема, покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм і стандартів, зелені насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях, засоби та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, технічні засоби регулювання дорожнього руху.
- (94) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.
- (95) Відповідно до статті 25 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» утримання та благоустрій прибудинкової території багатоквартирного житлового будинку, належних до нього будівель, споруд проводиться балансоутримувачем цього будинку або підприємством, установою, організацією, з якими балансоутримувачем укладено відповідний договір на утримання та благоустрій прибудинкової території.
- (96) Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України: для здійснення програм та заходів, які реалізуються за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів. За обсягом наданих прав розпорядники бюджетних коштів поділяються на головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

4.2. Щодо перевезення пасажирів автобусним транспортом

4.2.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (97) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (98) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (99) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (100) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (101) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (102) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих

завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.

- (103) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (104) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (105) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом, покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (106) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (107) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № C-280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (далі – Рішення у справі *Altmark*), умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію. Проте державне фінансування, призначене для надання міських, замських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат суб'єкта господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними

засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

- (108) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.
- (109) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (110) Відповідно до пунктів 45-46 Повідомлення Комісії, поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (111) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Altmark.
- (112) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Altmark передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- Пунктом 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена, може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (113) Зміст другого критерію Рішення у справі Altmark розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (114) Відповідно до пунктів 54 - 55 Повідомлення, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули,

важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.

- (115) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (116) Стосовно третього критерію Рішення у справі Altmark, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (117) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Altmark, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат типового суб'єкта господарювання під час надання таких послуг.
- (118) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Altmark.

4.2.2. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту

- (119) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, з урахуванням положень 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (далі – Регламент).
- (120) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю громадської послуги.
- (121) Пунктом 5 преамбули Регламенту встановлено, що компетентні органи держав-членів повинні бути здатними забезпечувати надання послуг громадського пасажирського транспорту, зокрема, шляхом застосування таких механізмів:
- надання ексклюзивних прав на здійснення цих послуг підприємствам – надавачам публічних послуг;
 - фінансової компенсації витрат підприємствам, що надають такі послуги;
 - визначення загальних правил функціонування громадського транспорту, що застосовуються для всіх підприємств.

- (122) Пунктом 27 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. У тих випадках, коли орган державної влади укладає контракт про надання громадських послуг без проведення конкурентних тендерних процедур, він повинен визначити чіткі правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.
- (123) Пунктом 34 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація витрат надавачам послуг громадського пасажирського транспорту має бути такою, щоб підприємства, відповідальні за надання громадських послуг, працювали на принципах та умовах, які дозволяють їм виконувати відповідні завдання. Така компенсація може визнаватися сумісною з правилами державної допомоги за певних умов. По-перше, вона має надаватися саме для забезпечення послуг, що становлять загальний інтерес. По-друге, для уникнення спотворення економічної конкуренції вона не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат, понесених у зв'язку з наданням таких послуг, з урахуванням отриманого доходу та розумного прибутку.
- (124) Відповідно до статті 2 Регламенту громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (125) Згідно зі статтею 2 Регламенту компенсація за надання громадських послуг означає будь-яку вигоду, в тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання громадських послуг або пов'язаних із періодом, в якому ці послуги надавалися.
- (126) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг повинен містити:
- чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.
- (127) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничними рейсами.
- (128) У разі потреби, з урахуванням умов зносу активів, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків, якщо підприємство закупає ці активи самостійно, які є значними щодо загальних активів, необхідних для здійснення виключно послуг пасажирського транспорту, що підпадають під дію договору. Якщо це обґрунтовано витратами, що впливають з певної географічної ситуації у найвіддаленіших регіонах, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків.

- (129) Відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту будь-який компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту, а також може прямо укладати договори про надання громадських послуг із відокремленими підприємствами, щодо яких орган місцевого самоврядування здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів. Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, у такому разі застосовується наступне:
- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органа влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями підприємства;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь в тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (130) Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком. Така компенсація звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108 (3) Договору про заснування Європейського Співтовариства.
- (131) Відповідно до Регламенту компенсація витрат підприємства, пов'язана з виконанням договору про надання послуг громадського транспорту, повинна розраховуватися відповідно до норм, встановлених у додатку до Регламенту.
- (132) Отже, беручи до уваги зобов'язання України, передбачені статтею 264 Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг загального економічного інтересу, є сумісною, якщо:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання, необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;
 - тривалість дії договору не перевищує 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту;
 - у разі укладення прямого договору між підконтрольним підприємством і органом місцевого самоврядування, підприємство не бере участі в конкурентних процедурах для укладення договорів на надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

- (133) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, є незаконною державною допомогою.
- (134) Згідно з абзацом другим першого пункту розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, повідомлення про нову державну допомогу подається Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом або рішенням надавача, що дозволяє суб'єктам господарювання отримувати нову державну допомогу.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ЩОДО КП «ЛИМАНСЬКИЙ ЗЕЛЕНБУД»

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (135) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (136) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (137) Отже, за наведених умов КП «Лиманський Зеленбуд» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (138) Відповідно до інформації, отриманої під час розгляду Справи, захід підтримки КП «Лиманський Зеленбуд» у формі субсидії, поточних та капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) надаватиметься за рахунок коштів місцевого бюджету Лиманської об'єднаної територіальної громади.
- (139) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (140) Отже, державна підтримка КП «Лиманський Зеленбуд» надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (141) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (142) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 37 зазначеного Повідомлення).
- (143) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (144) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (145) Оскільки отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді субсидії, поточних та капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.
- (146) Крім того, надавачем не надано доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема при виборі Отримувача за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету на розвиток інфраструктури та благоустрій міста не були б меншими за ті, які мають бути витрачені на забезпечення діяльності Отримувача.
- (147) Отже, надання державної підтримки КП «Лиманський Зеленбуд» щодо робіт із благоустрою територій не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (148) Економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Під

господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (149) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (150) При цьому пунктом 187 Повідомлення Єврокомісії передбачено, що заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами.
- (151) За інформацією, отриманої під час розгляду Справи, послуги КП «Лиманський Зеленбуд» надаються населенню безкоштовно, тому не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті.
- (152) Отже, підтримка КП «Лиманський Зеленбуд» не спотворює економічної конкуренції.

5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (153) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів КП «Лиманський Зеленбуд» щодо виконання робіт із благоустрою територій, що виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки», на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 75 354 920,54 грн, не спотворює і не може спотворювати економічну конкуренцію, отже, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.6. Необхідність дотримання умов

- (154) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що КП «Лиманський Зеленбуд» функціонує відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою, зокрема, передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.
- (155) Разом із тим слід зазначити, що:
- з метою уникнення перехресного субсидіювання КП «Лиманський Зеленбуд» надавач державної підтримки повинен забезпечити постійний контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувати належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, та встановити механізм чіткого обліку часу працівників для виконання робіт, які здійснюються на комерційній та некомерційній основі;

- державне фінансування КП «Лиманський Зеленбуд» повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, пов'язаних із здійснення заходів із благоустрою міста, та в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
- використання коштів державної підтримки КП «Лиманський Зеленбуд» на здійснення комерційної діяльності може містити ознаки державної допомоги;
- надавач державної підтримки має забезпечити контроль щодо запобігання використанню товарів, робіт та послуг, закуплених за рахунок ресурсів держави, для комерційної діяльності підприємства;
- надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ ЩОДО КП «ЛИМАНСЬКА СЄЗ»

6.1. Щодо благоустрою міста та послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій

6.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(156) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(157) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(158) Отже, за наведених умов КП «Лиманська СЄЗ» є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

(159) Відповідно до інформації, отриманої під час розгляду Справи, захід підтримки КП «Лиманська СЄЗ» щодо надання послуг із благоустрою та послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету Лиманської об'єднаної територіальної громади.

(160) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджету фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.

(161) Отже, надання підтримки КП «Лиманська СЄЗ» здійснюється за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

6.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(162) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(163) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 37 зазначеного Повідомлення).

(164) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(165) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(166) Оскільки отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді субсидії, поточних та капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.

(167) Отже, надання державної підтримки КП «Лиманська СЄЗ» щодо надання послуг з благоустрою та послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

6.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(168) Економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється

діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (169) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрозувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (170) При цьому пунктом 187 Повідомлення Єврокомісії передбачено, що заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами.
- (171) За наявною інформацією, послуги КП «Лиманська СЄЗ» із благоустрою та послуги, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, надаються населенню безкоштовно, є безкоштовними для всіх споживачів цих послуг, тому не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті.
- (172) Отже, підтримка КП «Лиманська СЄЗ» не спотворює економічної конкуренції.

6.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (173) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів КП «Лиманська СЄЗ» щодо надання послуг із благоустрою та послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки», на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 37 198 655 грн, не спотворює і не може спотворювати економічну конкуренцію, отже, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»**.

6.1.6. Необхідність дотримання умов

- (174) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що КП «Лиманська СЄЗ» щодо надання послуг із благоустрою та послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, функціонує відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою, зокрема, передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.
- (175) Разом із тим слід зазначити, що:
- з метою уникнення перехресного субсидювання КП «Лиманська СЄЗ» надавач державної підтримки повинен забезпечити постійний контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувати належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, та встановити механізм чіткого обліку часу працівників для виконання робіт, які здійснюються на комерційній та некомерційній основі;

- державне фінансування КП «Лиманська СЄЗ» повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із наданням послуг з благоустрою та послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, які не включені до тарифу, та в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
- використання коштів державної підтримки КП «Лиманська СЄЗ» на здійснення комерційної діяльності може містити ознаки державної допомоги;
- надавач державної підтримки має забезпечити контроль щодо запобігання використанню товарів, робіт та послуг, закуплених за рахунок ресурсів держави, для комерційної діяльності підприємства;
- надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

6.2. Щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман АС – Зелений Клин»

6.2.1. Віднесення послуг громадського транспорту до ПЗЕІ

- (176) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (177) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (178) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування покладається на виконавчий орган сільської, селищної, міської ради відповідного населеного пункту. Відповідно до вимог цього Закону відносини між органами місцевого самоврядування та перевізниками мають договірний характер.
- (179) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:
- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
 - стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;

- забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
 - забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.
- (180) Відповідно до статті 11 Закону України «Про автомобільний транспорт» надання соціально значущих послуг автомобільного транспорту здійснюється відповідно до законодавства з питань поставки продукції для державних потреб. Соціально значущими послугами автомобільного транспорту є послуги з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування за визначеними уповноваженими органами тарифами та на пільгових умовах відповідно до законодавства.
- (181) Згідно зі статтею 15 Закону України «Про автомобільний транспорт» розвиток автомобільного транспорту забезпечується підтримкою органів державної влади шляхом створення умов для:
- надання соціально значущих послуг такого транспорту;
 - придбання транспортних засобів та їх технічного обслуговування і ремонту;
 - стимулювання розвитку ринку відповідних послуг.
- (182) Згідно зі статтею 29 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за регульованими тарифами, компенсацію відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (183) Відповідно до статті 37 Закону України «Про автомобільний транспорт» пільгові перевезення пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, забезпечують автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. При цьому автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, **забороняється відмовлятися від пільгового перевезення.**
- (184) Згідно зі Статутом КП «Лиманська ССЗ», підприємство створено, зокрема, для пасажирських наземних перевезень міського та приміського сполучення.
- (185) Враховуючи викладене та з урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме автотранспортом, пов'язано із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.
- (186) Отже, надання підтримки КП «Лиманська ССЗ» у формі поточних та капітальних трансфертів на придбання автобусів, установку газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітальний ремонт будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті є компенсацією витрат, які пов'язані з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

6.2.2. Оцінка заходів державної підтримки на відповідність критеріям у справі Altmark

(187) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(188) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.*

Зобов'язання КП «Лиманська СЄЗ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про автомобільний транспорт», Статутом та Договором про перевезення пасажирів автомобільним транспортом № 07-24/1 від 20.10.2017. Зокрема, договір містить чіткий маршрут, на якому КП «Лиманська СЄЗ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, та термін дії договору, проте договір не містить методики розрахунку компенсації, контролю й перегляду компенсації та механізму для уникнення й повернення надмірної компенсації.

Отже, вимогу критерію дотримано не в повному обсязі;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Надавач не надав інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*

Виконавчий комітет Лиманської міської ради повідомив, що планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до Регламенту, проте не надав підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже, на дату підготовки Повідомлення вимогу критерію не дотримано;

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.*

Надавач повідомив, що КП «Лиманська СЄЗ», яке здійснює перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман АС – Зелений Клин», було обрано на конкурсних засадах відповідно до протоколу № 1

засідання конкурсного комітету для забезпечення проведення конкурсу на автобусному маршруті загального користування.

- (189) Отже, Виконавчий комітет Лиманської міської ради не надав достатніх обґрунтувань того, що компенсацію на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.
- (190) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критерії Altmark кумулятивно не дотримано.
- (191) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті **не може вважатися** компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, що не є державною допомогою.

6.2.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

- (192) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (193) КП «Лиманська СЄЗ», якому надається державна підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті, є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6.2.4. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (194) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджетні фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.

- (195) Розподіл бюджетних коштів за напрямками здійснює головний розпорядник бюджетних коштів з урахуванням поданих одержувачем бюджетних коштів обґрунтувань потреби в коштах і детальних розрахунків витрат, визначених на підставі норм та нормативів, чинних тарифів, штатної чисельності та умов оплати праці працівників.
- (196) Отже, надання підтримки КП «Лиманська СЄЗ» для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету Лиманської об'єднаної територіальної громади, тобто за рахунок ресурсів держави в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.2.5. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (197) Повідомлена підтримка спрямована на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті для КП «Лиманська СЄЗ», яке здійснює перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування.
- (198) Водночас, відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду справи, частка ринку з перевезень пасажирів автомобільним транспортом, яка належить КП «Лиманська СЄЗ», на території Лиманської ОТГ становить 50 відсотків.
- (199) КП «Лиманська СЄЗ» не є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність на ринку з перевезень пасажирів автомобільним транспортом. Відповідно до наявної інформації ПП «Луч» також надає вищезазначені послуги і, відповідно, конкурує з КП «Лиманська СЄЗ».
- (200) Отже, у результаті отримання повідомленої фінансової підтримки КП «Лиманська СЄЗ» набуває переваг, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах.

6.2.6. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (201) Враховуючи, що на ринку перевезення пасажирів автомобільним транспортом, крім КП «Лиманська СЄЗ», здійснюють свою господарську діяльність й інші суб'єкти господарювання, державна підтримка КП «Лиманська СЄЗ» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині виплати придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті надає КП «Лиманська СЄЗ» переваги, які відповідно покращують конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами

господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

- (202) Отже, державна підтримка КП «Лиманська ССЗ» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

6.2.7. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (203) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Лиманська ССЗ», за рахунок місцевих ресурсів, на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобусів, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті, є **державною допомогою у розумінні Закону**.

6.2.8. Оцінка допустимості державної допомоги

- (204) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (205) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, перевезення пасажирів громадським транспортом пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної допомоги та є послугами загального економічного інтересу, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.
- (206) Водночас, якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент.
- (207) *Компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.*
- (208) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування покладається на виконавчий орган сільської, селищної, міської ради відповідного населеного пункту. Відповідно до вимог цього Закону відносини між органами місцевого самоврядування та перевізниками мають договірний характер.

- (209) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:
- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
 - стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
 - забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
 - забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.
- (210) Відповідно до статті 11 Закону України «Про автомобільний транспорт» надання соціально значущих послуг автомобільного транспорту здійснюється відповідно до законодавства з питань поставки продукції для державних потреб. Соціально значущими послугами автомобільного транспорту є послуги з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування за визначеними уповноваженими органами тарифами та на пільгових умовах відповідно до законодавства.
- (211) Згідно зі статтею 15 Закону України «Про автомобільний транспорт» розвиток автомобільного транспорту забезпечується підтримкою органів державної влади шляхом створення умов для:
- надання соціально значущих послуг такого транспорту;
 - придбання транспортних засобів та їх технічного обслуговування і ремонту;
 - стимулювання розвитку ринку відповідних послуг.
- (212) Згідно зі статтею 29 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за регульованими тарифами, компенсацію відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (213) Відповідно до статті 37 Закону України «Про автомобільний транспорт» пільгові перевезення пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, забезпечують автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. При цьому автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, забороняється відмовлятися від пільгового перевезення.
- (214) На підставі наведеного та інформації, наданої у Повідомленні, державна допомога надається КП «Лиманська ССЗ» за рахунок міського бюджету Лиманської об'єднаної територіальної громади, тобто за рахунок місцевих ресурсів.
- (215) *Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації.*
- (216) *Пунктом 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному*

загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.

- (217) Надавач не надав інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, водночас відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.
- (218) *Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг та загальні правила повинні містити:*
- *чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;*
 - *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;*
 - *характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;*
 - *механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.*
- (219) Відповідно до статті 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів автобусними маршрутами загального користування, в якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.
- (220) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір з переможцем конкурсу органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають на термін від трьох до п'яти років.
- (221) Статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» передбачено, що визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.
- (222) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.
До обов'язкових умов конкурсу на перевезення пасажирів належать:

- визначена органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування обґрунтована структура парку автобусів, що працюватимуть на маршруті загального користування, за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками;
 - державні соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування населення.
- (223) Відповідно до пункту 5 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081, **метою визначення автомобільного перевізника на конкурсних засадах є, зокрема, саме забезпечення виконання соціально значущих перевезень.**
- (224) Умови проведення конкурсу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом затверджені рішенням Виконавчого комітету міської ради від 16.08.2017 № 280.
- (225) У конкурсі на визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування можуть брати участь автомобільні перевізники, які мають ліцензію на той вид послуг, що виноситься на конкурс, на законних підставах використовують у достатній кількості сертифіковані автобуси відповідного класу, відповідають вимогам, викладеним у статті 34 Закону України «Про автомобільний транспорт».
- (226) Відповідно до наявної інформації, КП «Лиманська СЄЗ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Лиман, обрано на конкурсних засадах відповідно до протоколу № 1 засідання конкурсного комітету для забезпечення проведення конкурсу на автобусному маршруті загального користування.
- (227) За результатами проведеного конкурсу Виконавчим комітетом Лиманської міської ради укладено з КП «Лиманська СЄЗ» договір про перевезення пасажирів автомобільним транспортом від 20.10.2017 № 07-24/1 на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман (АС) – Зелений Клин».
- (228) Враховуючи зростання вартості матеріальних ресурсів, пально-мастильних матеріалів, розміру мінімальної заробітної плати, враховуючи звіт про науково-дослідницьку роботу щодо економічного розрахунку тарифу на перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин» на підставі проведеного обстеження пасажиропотоків на маршруті, з метою збереження діючої маршрутної мережі та задоволення потреб громадян у доступних, якісних і безпечних перевезеннях, зменшення соціальної напруги серед населення, забезпечення пільгового проїзду окремих категорій громадян, відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) - Зелений Клин», керуючись статтею 28 та статтею 40 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Лиманською міською радою було прийнято рішення від 18.07.2018 № 238 «Про затвердження економічно обґрунтованих тарифів на перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман(АС) – Зелений Клин» у розмірі 7,10 грн.
- (229) Відповідно до рішення від 18.07.2018 № 238:
- застосувати тариф на перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом та на перевезення кожного місця багажу (вантаж, розміри якого не перевищують 100-50-30 сантиметрів, вагою від 10 до 40 кілограмів) на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин», згідно з рішенням Виконавчого комітету Лиманської міської ради

- від 15.11.2017 № 395 «Про встановлення тарифів на перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті» у розмірі 5,0 грн;
- різницю між встановленим та економічно обґрунтованим тарифом на послуги з перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин» відшкодувати за рахунок коштів місцевого бюджету. Різниця становить 2,10 грн;
 - стимулювання розвитку ринку послуг перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом.
- (230) Між Виконавчим комітетом Лиманської міської ради та КП «Лиманська СЄЗ» було укладено договори від 03.09.2018 № 165 та від 01.03.2019 № 34 щодо здійснення відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська СЄЗ».
- (231) Отже, зобов'язання КП «Лиманська СЄЗ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про автомобільний транспорт», Статутом та Договором.
- (232) Договір про перевезення пасажирів автомобільним транспортом на автобусному маршруті загального користування № 01 сполученням «Лиман (АС) – Зелений Клин» укладено терміном на п'ять років, що відповідає статті 4 Регламенту.

Отже, вимогу Регламенту дотримано.

- (233) *Компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту. При вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, право власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*
- (234) Згідно зі Статутом КП «Лиманська СЄЗ», підприємство засновано на комунальній власності територіальної громади міста Красний Лиман Донецької області й підпорядковано Краснолиманській міській раді. Засновником підприємства є Краснолиманська міська рада, підприємство створено, зокрема, для пасажирських наземних перевезень міського та приміського сполучення.
- (235) Відповідно до Статуту майно КП «Лиманська СЄЗ» є комунальною власністю територіальної громади міста Лиман, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.

Отже, вимогу Регламенту дотримано.

- (236) *Підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*

- (237) КП «Лиманська СЄЗ» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, які проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (238) КП «Лиманська СЄЗ» всі закупівлі буде проводити відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» через систему «ProZorro».

Отже, вимогу Регламенту дотримано.

- (239) *Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, Виконавчий комітет Лиманської міської ради повинен розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до вимог додатка до Регламенту.*
- (240) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду справи, Виконавчий комітет Лиманської міської ради планує найближчим часом розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (241) Разом із тим, оскільки внаслідок отримання повідомленої державної допомоги на компенсацію витрат за ПЗЕІ в частині придбання автобуса, установки газового обладнання двох пасажирських автобусів, придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів, капітального ремонту будівлі гаражів та відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги з перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті, КП «Лиманська СЄЗ» набуває конкурентних переваг, які будуть недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, зокрема, тим, які надають або могли б надавати послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом, така підтримка загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (242) Враховуючи викладене, державна допомога у формі поточних та капітальних трансфертів на відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська СЄЗ», установку газового обладнання двох пасажирських автобусів Рута 25А Нова (які здійснюють перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин»), придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів (для міського маршруту «Лиман АС – Зелений Клин»), капітального ремонту будівлі гаражів та придбання автобусів для здійснення перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман (АС) – Зелений Клин», що виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» комунальному підприємству «Лиманська служба єдиного замовника» на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 8 673 753,67 грн, є допустимою для конкуренції за умови виконання **Виконавчим комітетом Лиманської міської ради таких зобов'язань:**

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, в якому повинні бути чітко визначені:

- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
- опис заходів щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) розробити та затвердити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами;

3) забезпечити використання придбаних автобусів для здійснення перевезення пасажирів, виключно на маршруті № 01 сполученням «Лиман (АС) – Зелений Клин», протягом терміну дії договору від 20.10.2017 № 07-24/1 з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування на території Лиманської ОТГ;

4) забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані автобуси для здійснення перевезення пасажирів, під час розрахунку у вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Лиман для КП «Лиманська СЄЗ», та в разі включення амортизаційних нарахувань у вартість тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Лиман на транспортні засоби, які придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством «Лиманська служба єдиного замовника» таких амортизаційних нарахувань;

5) забезпечити повернення придбаних автобусів для здійснення перевезення пасажирів Виконавчому комітету Лиманської міської ради після закінчення терміну дії договору від 20.10.2017 № 07-24/1.

6.3. Щодо надання послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району)

(243) Відповідно до частини першої статті 29 Закону України «Про автомобільний транспорт» автомобільним перевізником та автомобільним самозайнятим перевізником, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах, є суб'єкти господарювання, які відповідно до законодавства та одержаної ліцензії надають послуги за договором перевезення пасажирів транспортним засобом, що використовується ними на законних підставах.

(244) Згідно зі статтею 35 Закону України «Про автомобільний транспорт» послуги з перевезення пасажирів автобусами можуть надаватися за видами режимів організації перевезень: регулярні, регулярні спеціальні, нерегулярні. При цьому перевезення пасажирів автобусами в режимі регулярних спеціальних пасажирських перевезень здійснюють автомобільні перевізники на автобусних маршрутах спеціальних перевезень на договірних умовах із замовниками транспортних послуг.

- (245) КП «Лиманська СЄЗ» надає послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району). КП «Лиманська СЄЗ» було обрано за результатами тендерної процедури в системі «ProZorro».
- (246) Замовником транспортних послуг у вигляді перевезення учнів до загальноосвітніх закладів Лиманської ОТГ є Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради.
- (247) За результатами проведення відповідної тендерної процедури між Управлінням освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради та КП «Лиманська СЄЗ» було укладено договори послуги від 20.02.2018 № 30 та від 09.01.2019 № 2 (далі – Договори послуг). Відповідно до Договорів послуг КП «Лиманська СЄЗ» зобов'язується надавати послуги з перевезення учнів у порядку і на умовах, визначених договором, а Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради зобов'язується прийняти й оплатити такі послуги. Кількість послуг становить 10 рейсів:
- Лиман (АС) – с. Діброва – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиманська ЗОШ № 2 – с. Щурове – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиман (АС) – с. Брусівка – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиман (АС) – НВК № 1 с. Ставки – с. Колодязі – Лиманська ЗОШ № 2 та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Закітнянська ЗОШ – Ямпільський НВК та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Шандриголівська ЗОШ та зворотньо;
 - Лиман (АС) – НВК с. Рідкодуб – НВК с. Нове та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Дробишеве ЗОШ – Рубцівська ЗОШ та зворотньо;
 - с. Зарічне (вул. Червона) – Торське НВК та зворотньо;
 - Лиман (АС) – Яровська ЗОШ та зворотньо.
- (248) Відповідно до Договорів послуг розрахунки проводяться шляхом оплати замовником виконаних послуг із перевезення учнів до місць навчання, після підписання сторонами акта виконаних послуг. Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради та КП «Лиманська СЄЗ» щомісяця роблять звірення взаємних розрахунків, про що складається відповідний акт, зведений підписами і печатками сторін.
- (249) Отже, оплату транспортних послуг здійснює замовник транспортних послуг - Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради в обсязі та у строки, що визначені Договорами, які у свою чергу були укладені за результатами проведених торгів у системі «ProZorro» з переможцем цих торгів - КП «Лиманська СЄЗ».
- (250) Додатками до Договорів послуг є розрахунок тарифу на перевезення учнів, до якого включено, зокрема, витрати на:
- пально-мастильні матеріали;
 - автошини;
 - акумулятори;
 - заробітну плату та нарахування;
 - ремонт і технічне обслуговування;
 - амортизацію.
- (251) Договорами послуг передбачено, що обсяги закупівель можуть бути зменшені залежно від реального фінансування видатків та/або потреб КП «Лиманська СЄЗ».

- (252) Відповідно до розділу XI Договорів послуг істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, зокрема:
- зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника;
 - зміни ціни за одну одиницю товару не більше ніж на 10 відсотків у разі коливання ціни такого товару на ринку за умови, що зазначена ціна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі.
- (253) Разом із тим КП «Лиманська СЄЗ» **додатково** до договорів від 20.02.2018 № 30 та від 09.01.2019 № 2 надається державна підтримка у формі поточних трансфертів для здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ у розмірі 639 526 грн.
- (254) Вказана фінансова підтримка спрямована на покриття збитків КП «Лиманська СЄЗ», що виникли внаслідок господарської діяльності, зокрема, під час надання послуг, які передбачені Договорами.

6.3.1. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

- (255) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (256) КП «Лиманська СЄЗ», якому надається державна підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів для здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (257) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.
- (258) Отже, надання підтримки КП «Лиманська СЄЗ» для здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету Лиманської об'єднаної територіальної громади, тобто за рахунок ресурсів держави в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (259) КП «Лиманська СЄЗ» надає послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району) та було обрано за результатами тендерної процедури.
- (260) Повідомлена підтримка спрямована на здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, не передбачена Договорами та є по суті заходом із покриття збитків КП «Лиманська СЄЗ», що виникли внаслідок здійснення КП «Лиманська СЄЗ» своєї господарської діяльності на ринку перевезення пасажирів автомобільним транспортом на договірних умовах.
- (261) Невід'ємною частиною Договорів послуг є калькуляція витрат на перевезення школярів (10 автобусів), яка включає витрати на пально-мастильні матеріали та оплату заробітної плати водіїв.
- (262) Відповідно до наявної інформації участь у відкритих торгах щодо надання послуг спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуг із перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району) брали також й інші суб'єкти господарювання – автомобільні перевізники.
- (263) Отже, крім КП «Лиманська СЄЗ», наявні інші суб'єкти господарювання – автомобільні перевізники, які також можуть надавати аналогічні послуги з перевезення пасажирів та, відповідно, конкурувати з іншими суб'єктам господарювання на зазначеному ринку.
- (264) Наявність інших суб'єктів господарювання – автомобільних перевізників також витікає із самої скарги про незаконну державну допомогу КП «Лиманська СЄЗ», що подана до Комітету конкурентом КП «Лиманська СЄЗ» – ПП «Луч», яке надає послуги з перевезення пасажирів автобусами.
- (265) Покриття збитків суб'єкту господарювання, що виникли під час здійснення господарської діяльності у вигляді надання послуг з перевезення пасажирів, шляхом надання додаткових фінансових коштів понад суми, які передбачені відповідними договорами про надання послуг з перевезення пасажирів, надає такому суб'єкту господарювання економічні переваги, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах.

6.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (266) Ринок перевезення пасажирів автомобільним транспортом є конкурентним.
- (267) Це також підтверджується тим, що участь у відкритих торгах щодо надання послуг спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району) брали також й інші суб'єкти господарювання – автомобільні перевізники, та прямо витікає зі скарги про незаконну державну допомогу КП «Лиманська СЄЗ», що подана до Комітету конкурентом КП «Лиманська СЄЗ» – ПП «Луч», який надає послуги з перевезення пасажирів автобусами.

- (268) Державна підтримка щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, понад суми, які вже сплачені КП «Лиманська СЄЗ» згідно з Договорами про надання послуг про перевезення учнів Лиманської ОТГ, покращує конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.
- (269) Зазначена фінансова підтримка здійснювалась на підставі звернень КП «Лиманська СЄЗ» до Лиманської міської ради (зокрема, листи від 25.04.2018 № 310, від 14.05.2018 № 373, від 28.11.2018 № 773). При цьому як обґрунтування понесених видатків, які пропонувалось компенсувати, було вказано про «вимушений простій на період канікул та карантину у шкільних закладах», тобто про фінансові втрати КП «Лиманська СЄЗ» через нездійснення господарської діяльності.
- (270) За звичайних ринкових умов збитки від здійснення господарської діяльності (або через її нездійснення, у тому числі внаслідок «простой») компенсуються за рахунок власних фінансових надходжень, продажу активів, фінансової реструктуризації, відмови від збиткових видів діяльності тощо або запозичених коштів, у тому числі від фінансових установ.
- (271) Надання фінансових коштів на безповоротній основі, у тому числі для компенсації збитків, що виникли через нездійснення господарської діяльності, або через невдале здійснення такої господарської діяльності, суттєво спотворює конкуренцію на ринку, дозволяє підтримувати ціни на необґрунтовану рівні та обмежує підприємницьку діяльність інших суб'єктів господарювання, здатних надавати аналогічні послуги без державної підтримки.
- (272) Отже, державна підтримка КП «Лиманська СЄЗ» на здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, спотворює економічну конкуренцію на ринку перевезень пасажирів автомобільним транспортом у межах Лиманської ОТГ.

6.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (273) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Лиманська СЄЗ», за рахунок місцевих ресурсів, на здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, є **державною допомогою у розумінні Закону.**

6.3.6. Оцінка допустимості державної допомоги

- (274) На підставі наведеного та інформації, наданої у Повідомленні, державна допомога надається КП «Лиманська СЄЗ» за рахунок міського бюджету Лиманської об'єднаної територіальної громади, тобто за рахунок місцевих ресурсів.
- (275) Відповідно до статті 2 Закону державна допомога є **недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.**

- (276) КП «Лиманська СЄЗ» надає послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району). КП «Лиманська СЄЗ» було обрано за результатами тендерної процедури в системі «ProZorro».
- (277) За результатами проведеної тендерної процедури було укладено відповідні Договори послуг. Додатками до Договорів послуг є розрахунок тарифу на перевезення учнів, до якого включено, зокрема, витрати на виплату заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення, та на придбання пально-мастильних матеріалів.
- (278) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу заходи з підтримки, які надаються державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами.
- (279) Відповідно до пункту 189 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу захід допомоги спотворює конкуренцію, якщо він надає одержувачу певну перевагу, звільняючи його від витрат, яких йому довелося б зазнати під час звичайної господарської діяльності.
- (280) Сумісність оцінювалась на підставі Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (далі – Регламент) та скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 1191/69 та № 1107/70.
- (281) Відповідно до статті 2 Регламенту громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (282) Згідно зі статтею 2 Регламенту компенсація за надання громадських послуг означає будь-яку вигоду, у тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання громадських послуг або пов'язаних із періодом, в якому ці послуги надавалися.
- (283) Пунктом 34 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація витрат надавачам послуг громадського пасажирського транспорту має бути такою, щоб підприємства, відповідальні за надання громадських послуг, працювали на принципах та умовах, які дозволяють їм виконувати відповідні завдання. Така компенсація може визнаватися сумісною з правилами державної допомоги за певних умов. По-перше, вона має надаватися саме для забезпечення послуг, що становлять загальний інтерес. По-друге, для уникнення спотворення економічної конкуренції вона не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат, понесених у зв'язку з наданням таких послуг, з урахуванням отриманого доходу та розумного прибутку.
- (284) Відповідно до статей 4, 6 та додатка до Регламенту параметри компенсації за виконання публічних транспортних послуг мають бути встановлені заздалегідь та бути

чіткими, прозорими й об'єктивними. При цьому параметри компенсації встановлюються таким чином, щоб уникнути надмірної компенсації.

(285) Підсумовуючи викладене:

- КП «Лиманська СЄЗ» було обрано за результатами проведених торгів у системі «ProZorro» для надання послуги спеціалізованих автомобільних перевезень пасажирів (послуги з перевезення учнів до місць навчання по території Лиманського району);
- оплату таких послуг здійснює замовник транспортних послуг – Управління освіти, молоді та спорту Лиманської міської ради в обсязі та у строки, що визначені Договорами послуг;
- Договорами послуг визначені суми коштів, які необхідні для надання таких послуг, тобто чітко визначено розмір компенсації за надання таких послуг;
- надання державної допомоги на витрати, які входять до Договорів послуг, призводить до надання подвійної компенсації за надання таких послуг.

(286) Враховуючи викладене, надання такої державної допомоги суперечить національному законодавству (у частині компенсації операційних збитків) та Регламенту (у частині відсутності прозорості, обґрунтованості та уникнення надмірної компенсації).

(287) Надання державної допомоги для здійснення заходів щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, які здійснюють шкільні перевезення (під час шкільних канікул, карантину) по Лиманській ОТГ, за умови, що такі виплати вже включені до Договорів послуг, призводить до надання КП «Лиманська СЄЗ» **надмірної компенсації за надання таких послуг, що є недопустимим.**

(288) Підсумовуючи викладене, державна допомога щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, що надається відповідно до рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» у сумі 639 526 грн, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до пункту 1 частини першої статті 2 Закону.

(289) Повідомлена державна допомога щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів надається на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки». Датою початку державної допомоги зазначено 01.01.2018.

(290) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, є незаконною державною допомогою.

(291) Отже, з урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога для КП «Лиманська СЄЗ» щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів надається на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки», є **незаконною державною допомогою та підлягає поверненню.**

- (292) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.
- (293) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (294) На подання з попередніми висновками від 03.06.2020 № 500-26.15/43-19-ДД/265-спр (далі – Подання), надіслане листом від 03.06.2020 № 500-29/04-7988, Виконавчий комітет Лиманської міської ради листом від 12.06.2020 № 3456-02-6 надав зауваження та заперечення щодо непогодження з пунктом 5 резолютивної частини Подання, а саме: *визнати, що державна допомога щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, що надається відповідно до рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» у сумі 639 526 грн, є державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».*
- (295) Виконавчий комітет Лиманської міської ради повідомив, що КП «Лиманська СЄЗ» надавало послуги з перевезення учнів відповідно до Договору послуги від 20.02.2018 № 30, яким не передбачено виплату заробітної плати водіям під час шкільних канікул та карантину.
- (296) Вищезазначені зауваження спростовуються пунктами 264 - 270 цього рішення, зокрема, надання фінансових коштів на безповоротній основі, у тому числі для компенсації збитків, що виникли через нездійснення господарської діяльності або через невдале здійснення такої господарської діяльності, суттєво спотворює конкуренцію на ринку, дозволяє підтримувати ціни на необґрунтовану рівні та обмежує підприємницьку діяльність інших суб'єктів господарювання, здатних надавати аналогічні послуги без державної підтримки.
- (297) На Подання, надіслане листом від 03.06.2020 № 500-29/04-7989, приватне підприємство «Луч» листом від 16.06.2020 № 10 надало зауваження та заперечення, зокрема, приватне підприємство «Луч» вимагає визнати державну допомогу, яка надавалась у сфері пасажирських перевезень КП «Лиманська СЄЗ» протягом 2018 - 2020 років, незаконною та такою, що підлягає поверненню в повному обсязі.
- (298) Приватне підприємство «Луч» зазначило, що висновок стосовно того, що пасажирські перевезення є послугами, що становлять загальний економічний інтерес, є помилковим.
- (299) Вищезазначені зауваження спростовуються, оскільки відповідно до статті 264 Угоди, сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (300) Відповідно до пунктів 45 - 46 Повідомлення Комісії, поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (301) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю громадської послуги.
- (302) Пунктом 5 преамбули Регламенту встановлено, що компетентні органи держав-членів повинні бути здатними забезпечувати надання послуг громадського пасажирського транспорту, зокрема, шляхом застосування таких механізмів:
- надання ексклюзивних прав на здійснення цих послуг підприємствам – надавачам публічних послуг;
 - фінансової компенсації витрат підприємствам, що надають такі послуги;
 - визначення загальних правил функціонування громадського транспорту, що застосовуються для всіх підприємств.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів комунального підприємства «Лиманський Зеленбуд» щодо виконання робіт із благоустрою територій, яка виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 75 354 920,54 (сімдесят п'ять мільйонів триста п'ятдесят чотири тисячі дев'ятсот двадцять гривень п'ятдесят чотири копійки) гривні, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів комунального підприємства «Лиманська СЄЗ» щодо надання послуг, які не включені до тарифу з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, яка виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 37 198 655 (тридцять сім мільйонів сто дев'яносто вісім тисяч шістьсот п'ятдесят п'ять) гривень, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів комунального підприємства «Лиманська СЄЗ» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ в частині відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська СЄЗ», установку газового обладнання двох пасажирських автобусів Рута 25А Нова (які здійснюють перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман АС – Зелений Клин»), придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів (для міського маршруту «Лиман АС – Зелений Клин»), капітального ремонту будівлі гаражів та придбання автобусів для здійснення перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман АС – Зелений Клин», придбання пально-мастильних матеріалів та виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, що виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 9 313 279,67 (дев'ять мільйонів триста тринадцять тисяч двісті сімдесят дев'ять гривень шістдесят сім копійок) гривні, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що державна допомога, яку надає Виконавчий комітет Лиманської міської ради у формі поточних та капітальних трансфертів на відшкодування різниці між встановленими та економічно обґрунтованими тарифами на послуги перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом на міському маршруті КП «Лиманська СЄЗ», установку газового обладнання двох пасажирських автобусів Рута 25А Нова (які здійснюють перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман АС – Зелений Клин»), придбання GPS-трекерів для системи GPS-моніторингу автобусів (для міського маршруту «Лиман АС – Зелений Клин»), капітального ремонту будівлі гаражів та придбання автобусів для здійснення перевезення пасажирів на міському маршруті «Лиман АС – Зелений Клин», що виділяється на підставі рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» комунальному підприємству «Лиманська служба єдиного замовника» на період з 01.01.2018 по 31.12.2020 у сумі 8 673 753,67 (вісім мільйонів шістсот сімдесят три тисячі сімсот п'ятдесят три гривні шістдесят сім копійок) гривні, є **допустимою для конкуренції**, відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», **за умови виконання Виконавчим комітетом Лиманської міської ради таких зобов'язань:**

- 1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, в якому повинні бути чітко визначені:
 - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку й перегляду компенсації за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом, враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
 - опис заходів щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;
- 2) розробити та затвердити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007

Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами;

3) забезпечити використання придбаних автобусів для здійснення перевезення пасажирів виключно на маршруті № 01 сполученням «Лиман АС – Зелений Клин», протягом терміну дії договору від 20.10.2017 № 07-24/1, з метою недопущення, усунення та суттєвого обмеження конкуренції на автобусних маршрутах загального користування на території Лиманської ОТГ;

4) забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбаний автобус для здійснення перевезення пасажирів під час розрахунку у вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Лиман для комунального підприємства «Лиманська служба єдиного замовника» та в разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Лиман, на транспортні засоби, які придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством «Лиманська служба єдиного замовника» таких амортизаційних нарахувань;

5) забезпечити повернення придбаних автобусів для здійснення перевезення пасажирів Виконавчому комітету Лиманської міської ради після закінчення терміну дії договору від 20.10.2017 № 07-24/1.

5. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 4 резолютивної частини цього рішення, протягом року з дня прийняття цього рішення.

6. Визнати, що державна допомога щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, що надається відповідно до рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» у сумі 639 526 (шістсот тридцять дев'ять тисяч п'ятсот двадцять шість) гривень, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7. Припинити надання незаконної державної допомоги, яка надається комунальному підприємству «Лиманська служба єдиного замовника» щодо виплати заробітної плати штатних одиниць для обслуговування автобусів, що надається відповідно до рішення Лиманської міської ради від 22.12.2017 № 7/40-1789 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік та основні напрямки розвитку на 2019 і 2020 роки» у сумі 639 526 (шістсот тридцять дев'ять тисяч п'ятсот двадцять шість) гривень.

8. Надавач підтримки зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців із дати офіційного оприлюднення цього рішення.

9. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

9.1. Виконавчому комітету Лиманської міської ради:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції цим рішенням;
- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;

- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Лиманська служба єдиного замовника»;
- у разі порушення провадження у справі про банкрутство комунального підприємства «Лиманська служба єдиного замовника» Виконавчий комітет Лиманської міської ради зобов'язаний вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;
- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення повідомити Антимонопольному комітету України про вжиті Виконавчим комітетом Лиманської міської ради, комунальним підприємством «Лиманська служба єдиного замовника» заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Лиманська служба єдиного замовника» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення;
- у разі наявності підстав, які унеможливають (перешкоджають) виконання (виконанню) цього рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів з моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі;
- надати належні докази виконання цього рішення.

9.2. Комунальному підприємству «Лиманська служба єдиного замовника» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Лиман;
- вчинити дії, передбачені заходами Виконавчого комітету Лиманської міської ради, для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Виконавчий комітет Лиманської міської ради та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Виконавчому комітету Лиманської міської ради та Антимонопольному комітету України докази виконання рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА